

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ**

**ДУ “НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ІНФОРМАЦІЙНО-
АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ “АГРООСВІТА”**

**ПРОФЕСІЙНА ОРІЄНТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ НА РИНКУ ПРАЦІ**

ПРОГРАМА

**ДЛЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
І–ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ**

2013

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ**

**ДУ “НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ІНФОРМАЦІЙНО-
АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ “АГРООСВІТА”**

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ДУ “НМЦ “Агроосвіта”**

“9” січня 2013 р.

**ПРОФЕСІЙНА ОРІЄНТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ НА РИНКУ ПРАЦІ**

ПРОГРАМА

**ДЛЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
І–ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ**

2013

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: ДУ “Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності ВНЗ “Агроосвіта”

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Шумлянський В.С., заступник директора з навчальної роботи Екологічного коледжу Львівського національного аграрного університету;
Прищенко К.В., заступник директора з навчально-виробничої роботи Оріхівського сільськогосподарського технікуму

Обговорено та схвалено на засіданні навчально-методичної комісії з методики практичної підготовки студентів і вивчення дисциплін “Охорона праці” та “Безпека життєдіяльності” “18” жовтня 2012 року, протокол №1

Рецензенти: Ступень М.Г., д.е.н., професор Львівського національного аграрного університету;
Царук В.Ю., викладач економічних дисциплін Рівненського державного аграрного коледжу;
Івахненко Ф.М., викладач Хорольського агропромислового коледжу Полтавської державної аграрної академії

Редактор Цибенко Н.В.

Відповідальна за випуск Чайковська А.Б.

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни **“Професійна орієнтація випускників вищих навчальних закладів на ринку праці”** для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації Мінагрополітики України усіх спеціальностей складена на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 20.08.2010 р. №1726 “Про підвищення рівня працевлаштування випускників вищих навчальних закладів” та від 27.01.2010 р. №150 “Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції державної системи професійної орієнтації населення на період до 2011 р.”

Предметом вивчення навчальної дисципліни є найбільш раціональні засоби та методи пошуку роботи, узагальнення знань і навичок, отриманих в період підготовки фахівців, з умінням їх використовувати в реальних життєвих умовах.

Міждисциплінарні зв'язки: ділова українська мова, основи права, професійна етика, діловодство.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни “Професійна орієнтація випускників вищих навчальних закладів на ринку праці” є надання студентам необхідних теоретичних і практичних знань для подальшого працевлаштування, оволодіння навичками використання різноманітних способів пошуку роботи, набуття досвіду пошуку роботи та вміння презентувати свої знання, уміння та навички майбутньому роботодавцю.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни “Професійна орієнтація випускників вищих навчальних закладів на ринку праці” є сприяння працевлаштуванню студентів та випускників навчальних закладів, адаптація їх до сучасних умов ринку праці.

1.3. Згідно з вимогами студенти повинні **знати** :

• законодавчо-нормативну базу в галузі працевлаштування випускників ВНЗ;

- що таке ринок праці;
- особливості визначення об'єкта ринку праці;
- основні концепції зайнятості;
- види і форми зайнятості;
- структуру Державної служби зайнятості;
- основні документи при прийомі і звільненні з роботи;
- новітні технології під час пошуку роботи тощо.

• **Уміти** :

- складати різноманітні резюме;
- володіти навичками поведінки під час співбесіди;

- презентувати власний професійний та творчий потенціал тощо.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години/1кредит ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва розділу, теми	Всього, год	Кількість годин		
		теоретичні	практичні	самостійне вивчення
Вступ	2	2	-	-
1 Законодавчі акти та нормативні документи з питань працевлаштування випускників ВНЗ	4	2	-	2
2 Основні засади функціонування ринку праці в Україні	10	4	-	6
3. Особливості працевлаштування в сучасних умовах (техніка пошуку роботи)	22	6	8	8
4. Система професійної підготовки фахівців для роботи в сільській місцевості та їх працевлаштування	10	2	4	4
5. Правове регулювання трудових відносин	8	4	-	4
Разом	54	18	12	24

Тематичний план, наведений у програмі, є орієнтовним. З метою оперативного відображення змін чи доповнень дозволено коригувати навчальну програму в межах загального обсягу часу, що відводиться на вивчення дисципліни. Зміни, які вносяться в програму, обговорюються на засіданні циклової комісії і затверджуються заступником директора з навчальної роботи.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

4. Засоби діагностики успішності навчання – індивідуальні, тестові завдання, завдання для практичних занять.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Завдання, мета і зміст дисципліни, зв'язок з іншими дисциплінами. Освіта як важлива характеристика індивідуального пропонування праці. Необхідність, сутність та значення розвитку інфраструктури ринку праці. Організації та установи, що забезпечують функціонування ринку праці.

1. Законодавчі акти та нормативні документи з питань працевлаштування випускників ВНЗ

Конституційні засади регулювання ринку праці та зайнятості в Україні. Закони України "Про зайнятість населення", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття", "Кодекс законів про працю України". Нормативно-правове середовище, що регулює ринок праці України.

2. Основні засади функціонування ринку праці в Україні

Визначення ринку праці. Особливості визначення об'єкта ринку праці. Структура ринку праці, його елементи.

Класифікація та сегментація ринку праці. Ринок праці як складова ринкової системи.

Функції ринку праці та необхідність його регулювання.

Завдання центрів зайнятості та їх структура. Процедура звернення до центрів зайнятості випускників ВНЗ щодо працевлаштування. Заходи сприяння зайнятості сільського населення. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації фахівців з метою ефективного використання трудових ресурсів в селі.

3. Особливості працевлаштування в сучасних умовах (техніка пошуку роботи)

Ознайомлення з найбільш поширеними підходами до пошуку роботи: яка саме робота Вам потрібна (власне бажання), чи відповідає вона Вашій кваліфікації (особисті навички та вміння) та потребам ринку праці.

Пошуки джерел вакансій. Поняття "джерело вакансій". Визначення та пошуки різних джерел отримання інформації про вакансії. Цінність використання цих джерел.

Резюме як один з найефективніших інструментів пошуку роботи. Мета складання резюме. Правила оформлення резюме. Розуміння принципів його написання. Техніка співбесіди з роботодавцем.

Співбесіда – важливий етап пошуку роботи. Види співбесід.

Планування та підготовка щодо проходження співбесіди. Психологічні аспекти спілкування. Відпрацювання відповідей на типові запитання співбесіди.

Телефонування роботодавцю як ефективний засіб отримання запрошення на співбесіду. Переваги телефонних дзвінків у знаходженні та опрацюванні потенційних робочих місць. Важливість підготовки до телефонної розмови з роботодавцем. Поради щодо подолання невпевненості у собі під час телефонної розмови з роботодавцем.

Визначення сутності ділових листів. Принципи побудови ділових листів, їх структура. Реквізити. Характеристика ділових листів, загальні вимоги до них. Види ділових листів: ініціативні, рекомендаційні, супровідні. Оголошення. Вимоги складання та розміщення оголошення про пошук роботи.

Написання ділових листів.

Перша зустріч з роботодавцем.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ 1–4

Виконання практичних вправ щодо складання власного резюме.

Практичні вправи з відпрацювання техніки використання джерел вакансій на прикладі трьох методів: особисті зв'язки, довідник “Жовті сторінки”, реклами в газетах (з указанням необхідності відпрацювання декількох вакансій щоденно), електронні інформаційні засоби (*інтернет*).

Ділова гра “Співбесіда з роботодавцем щодо можливого працевлаштування”. Техніка спілкування телефоном з роботодавцем.

Відпрацювання навичок написання ділових листів.

4. Система професійної підготовки фахівців для роботи в сільській місцевості та їх працевлаштування

Особливості підготовки фахівців для роботи в сільській місцевості. Створення власного підприємства на селі. Запобігання розвитку безробіття на селі та заходи зі створення робочих місць у сільській місцевості.

Заходи сприяння зайнятості сільського населення. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації фахівців з метою ефективного використання трудових ресурсів у селі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

Порядок підготовки документації для створення власного підприємства на селі

5. Правове регулювання трудових відносин

Загальний порядок прийняття на роботу та звільнення з роботи. Основні документи при прийомі на роботу. Трудовий договір. Робочий час працівника та час відпочинку. Строк випробовування при прийнятті на роботу. Права та обов'язки молодого спеціаліста. Порушення прав працівника та способи їх захисту. Порядок прийняття на державну службу.

Рекомендована література

1. Конституція України. – К.: Преса України, 1996 р. – 52 с.
2. Закон України “Про зайнятість населення” // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1991. – № 14. – 170 с.
3. Закон України “Про організації роботодавців” // Офіційний вісник України, 2001. – № 25. – 1097 с.
4. Кодекс законів про працю України, затверджено Законом № 322-VIII (322а-08) від 10.12.71. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1971. – № 50. – 375 с.
5. Конвенція про сприяння зайнятості й захист від безробіття № 168 (1988 р.); Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці 1965 – 1999, Том II, Міжнародне бюро праці, Женева.
Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
6. Наказ Мінпраці № 307, 20.11.2000 “Про затвердження Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітними підприємницької діяльності”. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2000 р. за № 915/5136.
7. Васильченко В.С. Державне регулювання зайнятості: навчальн. посіб. / В.С. Васильченко. – К.: КНЕУ, 2005. – 252 с.
8. Волкова О.В. Ринок праці: навчальн. посіб. / О.В. Волкова. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 642 с.
9. Грішнова О.А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2001. – 254 с.
10. Грішнова О., Тертична Л. Економічна природа і значення категорії “людський капітал” // Україна: аспекти праці. – 2003. – № 7. – С. 33–37.
11. Гуменюк О. Особливості ситуативного та вікового розвитку Я-концепції / О. Гуменюк // Психологія і суспільство. – 2005. – № 1. – С. 46 – 62.
12. Занюк С. С. Психологія мотивації / С. С. Занюк. – К.: Либідь, 2002. – 304 с.
13. Молодь на порозі самосійного життя / Дмитрук Д.А., Яременко О.О., Балакірева О.М. та ін. – Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. – 166 с.
14. Осовська Г.В. Управління трудовими ресурсами: навчальн. посібн. / Г.В. Осовська. – К.: ЦУЛ, 2008 – 224 с.
15. Соціальні проблеми працевлаштування молоді / О.М. Балакірева, О.О. Яременко, О.В. Валькована та ін. – К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. – 132 с.
16. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004 – 2015

роки) “Шляхом Європейської інтеграції” / Авт. кол.: Гальчинський А.С., Геєць В.М. та ін.; Нац. ін-т стратег, дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. Інтегр. України. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.

17. Яценко А.Б. Міжнародні ринки ресурсів: навч. посіб. / А.Б. Яценко. – К.: ЦУЛ, 2005. – 194 с.

Підписано до друку 6.02.2013 р.

Умов. друк. арк. 0,36

Наклад 402 прим. Зам. № 7

Видавництво “Аграрна освіта”
Технікумівська, 1, смт Немішаєве
Бородянського Київської
тел. 04577-41-2-69

Свідчення про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 1310